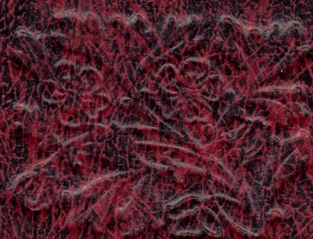

Іван Боберський

УКРАЇНСЬКЕ
СОКІЛЬСТВО

17
~~459.~~
КІЛЬСЬКА БІБЛІОТЕКА
KILŃKA BIBLIOTEKA

№ 7.

ІВАН БОБЕРСЬКИЙ

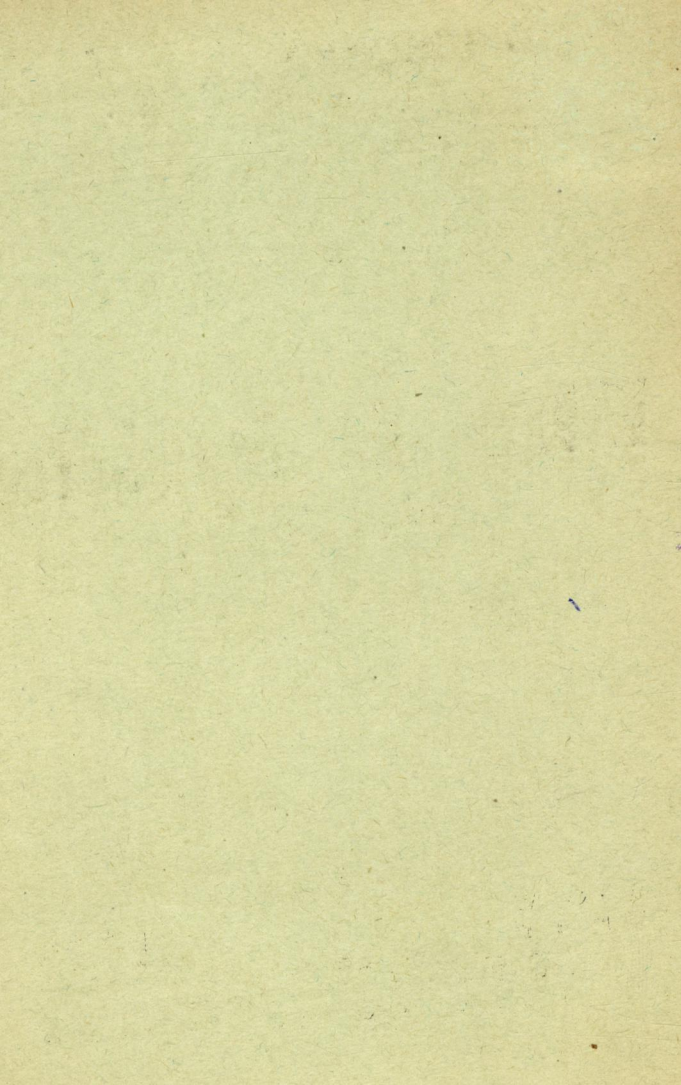
~~459.~~
УКРАЇНСЬКЕ СОКІЛЬСТВО

1894—1939

Л В О В
Л Ъ В І В

1939

В У Д А В С Я   С О К І Ї - В А Т ' К О
В И Д А В Е Ц Ь   С О К І Л - Б А Т Ь К О

СОКІЛЬСЬКА БІБЛІОТЕКА
SOKIL'SKA BIBLIOTEKA

№ 7.

ІВАН БОБЕРСЬКИЙ

УКРАЇНСЬКЕ СОКІЛЬСТВО

1894—1939

Л В О В
Л Ъ В І В

1939

WYDAWCA SOKIŁ - B A T'KO
ВИДАВЕЦЬ СОКІЛ - БАТЬКО

Львів. Бібліотека
АН. УРСР

796 (с 47/44)

15 (20000) 20K

ЛІВІВСЬКА БІБЛІОТЕКА
АН УРСР
№ 4 ~~56831~~ 250

ДИВИТИСЯ СМІЛО В ОЧІ!

Пригадую собі мого знайомого, господарського сина. Коли його взяли до війська, держався горбато, ступав нескладно, а коли говорив до мене, то не знав, куди дивитись очима, що робити з руками. Виглядало, що він цілий непотрібний. А проте бачив я його, як ходив за плугом і витягав чисто і рівно скиби, а коли заволочив ниву боронами, то загони виглядали гладкі, як грядки в городі.

За два роки зустрічаю його на Великдень коло церкви, коли приїхав з війська на відпустку додому. Цілком змінився. Ставить ноги безпечно, не боїться вже, що земля під ним заломиться, раменами рухає свobodно, видно, що вони йому потрібні. Але, що більше, груди держить вперед і дивиться мені просто в очі, неначе б хотів сказати, що цілі Карпати належать до нього.

„Якже ж Вам іде при війську?“ — питаю.

„З початку було страшно. Мучився я дуже. Вчили мене стояти, ходити, держати шию просто, витягати груди наперед, присідати, підскакувати. Нераз я впав на рівній землі і потовкся. Бувало, скакав і впав у рів, у воду, але тепер перескочу навіть широкий рів і не втоплюся. А „гвер“ піднесу вгору просто з рамени, коли держу його за кінець цівки. Вчили нас перелазити через паркан. Думав я, що згину на паркані. Тепер не боюся, хочби який був він високий. Одного разу робили ми „штурм“ і тільки пятох з нас з „компанії“ пере-

лізло через паркан з крісом в руках і з „таністрою” на плечах”.

По його відповіді зрозумів я, чому недолугий Іван Сидоряк не виглядає уже як дід, але як господар, який знає, що поле належить до нього і тому він держиться просто і має сильні рамена. Щоб своє поле **оборонити, коли б його треба було боронити**. Навчився стояти, ходити, дивитись сміло кожному в очі і розмахувати своїми сильними раменами. Тепер видно було по нім, що він тут потрібний. Бо має силу та смілість схопити руками і викинути кожного, хто йому хоче заваджати.

2.

НЕ ЗГИНАТИ ГОЛОВИ!

Коли я приїхав на університет у Львові і побув там один рік, тоді уладжувала Галичина „Краєву Виставу”. Припадково зустрів я в камениці „Просвіти”, Ринок ч. 10., мужчин у ясно-бронзових одностроях, червоних сорочках, чорних шапочках з пером над лівим ухом, в чоботах з холявами. Ступали жваво, ходили сміло, звертались, до кого треба було відважно, говорили спокійно, але самопевно, держались просто і рухались так свobodно, як мій знайомий парубок Іван Сидоряк, коли перелазив через паркан з „гвером” і з „таністрою”.

Питаю когось у „Просвіті”: „Що це за ворохобники?”

„Це чеські соколи. Приїхали до Львова і заглянули до українських товариств” — відповідає мій знайомий.

„Знаєте” — кажу до нього — „вони нам Львів розвалять, так безпечно по нім ходять”.

„Власне вони питались”, — каже мені хтось другий, — „чи українці мають товариство „Сокіл”, бо хотіли б побачити, яку маємо силу”.

„Яку силу маємо?” — відповідаю. — „Дивне питання. Вони нас не знають. Нам краще без сили. Любимо згинати голову наліво, або направо, як плачуча верба над водою, любимо заливатись сльозами, замість братись до діла, і в нікого не просити ласки”.

3.

ТІЛЬКИ МІЦНИМИ РАМЕНАМИ БЕРУТЬ СВОЇ ПРАВА.

Дня 17-го липня 1892. р. зайшов я до великої салі „Народнього Дому” з великими зеркалами. Скінчив я був тоді перший рік філософічного виділу. Надворі було гарячо, а у великій салі приємний холод. Назбиралося яких тридцять людей, що втікли перед спекою, самі молоді. Гарно одягнений Володимир Кулачковський, плечистий, з веселим, рум'яним лицем, незвичайно милий у поведінці, говорив до нас, чи не відчуваємо, що нам чогось бракує.

Думаю собі: „Тяжко вибрати, чого бракує, бо маємо багато недостатків. Ратуш не наш, сойм не наш, вирібні заліза не маємо, мені придався б новий капелюх. Коли питає, нехай собі сам відповість, Чи маємо в гарячий день пріти над загадками?”

Кулачковський говорив дальше: „Світлі Збори! Наші письменники закликають нас до праці, а Шевченко кличе: „Ставайте, кайдани порвіте!” Однак кайдани залізні і не легко їх пірвати. Нічого з цього не буде. Будемо сидіти закуті в кайданах і не

станемо навіть з місця. Нам треба залізної сили і тому мусимо набрати такої сили, а тоді пірвемо кайдани.

Бракує нам товариства, що вчить розвивати силу кожного українця зокрема! Лучити українців разом, щоб була велика непереможна українська сила. Таке товариство маємо оснувати, а воно може назватись „Лев“, бо в нашім гербі маємо льва, що спинається на скалу, щоб вийшов наверх. Але можемо теж назвати товариство „Січ“, або „Сокіл“.

Промовець говорив дальше, але наведені тут слова були душею його промови. Хтось з присутніх, не пригадую собі вже, хто, говорив, що треба вибрати назву „Січ“. На це підноситься Володимир Охримович, правник, що пізніше став адвокатом і що його в 1914. р. вивезли москалі на Сибір, нині вже небіжчик, і просить слова. Низького росту, широкоплечий, з розхристаним волоссям, темнавим лицем, хитався з лівого боку на правий, усміхався глумливо і сказав:

„Нам треба йти за поступом і дати підвалини до порядку та правильної праці. Не можемо лишатись усе „Січчю“ XVII-го століття. Давна „Січ“ може бути для нас заохотою, але не зразком. Мимохить переймемо помилки старих часів. Візьмім нову, поступову назву і даймо щось нове й краще.

Інші були також за назвою „Сокіл“; щоб була лучність з чехами. Кулачковський боронив назви „Лев“. Однак наше вухо не могло вибрати цієї назви. Остал Макарушка зробив увагу: „Це буде дивно звучати, коли скажемо: ось ідуть вулицею льви“. Ніхто з присутніх не знав тоді, що в Америці існують товариства з назвою „Клюб львів“. Збори прийняли назву „Сокіл“.

Минув потім ще цілий один рік. Ще п'ять міся-

ців. Ще 25 днів, щоб приготувати устав і дістати дозвіл уряду. Працював над тим усім Володимир Лаврівський, який переклав устав чеського сокільства на українську мову. Австрійсько-польська влада робила труднощі.

В холодний, зимовий день 11-го лютого 1894 р. відбулися Перші Загальні Збори членів Товариства „Сокіл” у Львові в домівці „Бесіди”, що містилася тоді при вул. Вірменській ч. 2, в каменіці напроти „Народнього Дому”. На цих Зборах не мав я нагоди бути. Члени вибрали першу Старшину. Головою вибрали інженера Василя Нагірного (1894—1900). Товариством зацікавилися міста й села, однак робота йшла з початку поволи. Не було досвіду.

4.

ЩОБ КУТИ СТАЛЬ, ПОТРІБНА КУЗНЯ.

Перша домівка Товариства „Сокіл” у Львові містилась через десять літ у старій, але гарній каменіці при Підваллі ч. 7. Підвалля, це був широкий простір, засаджений деревами, в давніх часах частина валів, що оточували столицю князя Льва. З вулиці входили просто до писальні, де урядувала Старшина. Направо були двері до одягальні 5 м. × 3 м., наліво до рухівні 5 м. × 5 м., де відбувались вправи на поручні, дручнику, коні, кізлі. Провідник, що провадив свобідні вправи, стояв на полиці, що була прибіта при вікні. Члени вправляли тягарцями, палицями, булавами, линвами до перетягання. Осібний відділ вправляв шерм; він мав шаблі до шерму, маски і покровці на груди.

Між провідниками до вправ був правник Йосиф Коциловський, що здав був руханковий іспит у Пра-

зі в 1896 р. і якому тоді навіть не снилось, що дев'ять літ пізніше здасть докторат теології, а 18 літ пізніше стане єпископом у Перемишлі.

До членів належали теж українці, що тягнули за Москвою. Називали їх москвофілами, або просто кацапами. Вони бажали, щоб Товариство жило московським духом та вели боротьбу навіть з допомогою влади. Це ослаблювало роботу. Вкінці московський дух згинув від України як сніг, що тає від весняного сонця. Московські наймити забрались із стидом.

В. Лаврівський видав календарик для соколів 1895 р. А 1900 р. вийшли друком його переклади з чеської мови про копаний мяч і ситківку. Перший прилюдний виступ відбули руховики „Сокола” дня 6-го квітня 1902 р. Привітальну промову виголосив Д-р Іван Копач. З нагоди цього прилюдного попису прислали чеські соколи з Праги срібну трубку в дарі з відповідним написом. Я мав нагоду бути присутнім як витець. Вечір вийшов дуже вдатно й любо, хоча й у чужій салі.

Щоб зацікавити села, впровадив голова Альфред Будзиновський (1901—1908) пожарні справи. Перший пожарний курс відбувся його заходом у Львові в днях 30. IV. — 4. V. 1902. Перший пожарний „Сокіл” утворився в селі Скнилові коло Львова дня 22. IX. 1902 р. Однак треба пригадати, що заходом інж. Василя Нагірного затвердило намісництво устав пожарної сільської сторожі під назвою „Сокіл” уже в 1887 р. Першу пожарну сторожу оснувало на цім уставі село Купчинці. Пожарні справи зацікавили молодь по селах, а Товариство від убезпечення проти пожару „Дністер” помагало пожарним товариствам грошовими підмогами. „Дністер” закупив стару каменицю, де містилася домівка „Сокола”. Розвалив її та побудував на цім

місці для себе нову будівлю. Тому „Сокіл” перепровадився до дому при вул. Коперника ч. 9. Тут побув один рік і 1906 р. перенісся до нової камениці „Дністра”. Ця будівля має два входи, один, як давніше, від Підвалля ч. 7, другий від вул. Руської ч. 20, напроти старинної української церкви, що її звуть „Волоською”. Вхід від Руської вулиці веде до рухівні „Сокола”, 15 м. довгої, 7.5 м. широкої. Малі двері з подвіря провадять до урядовні Товариства, а над нею знаходиться одягальня. В цій салі вправляють члени, члениці, хлопці і дівчата відділами під проводом досвідних провідників за визначеним пляном годин. Тут виробляється українська єдність, карність, витривалість, швидкість, гартується здоровля, гнучкість, сила.

Товариство „Сокіл” у Львові приняло назву „Сокіл-Батько”, яку піддав член Д-р Лев Лопатинський тому, що львівський „Сокіл” провадить Товариства, які повстають по селах і по містах. В році 1914 вправляло 70.000 членів і члениць в 974 товариствах, які по селах називалися „Сокіл”, або „Січ”, бо Зїзд „Просвіти” у Львові 1909. р. признав вибір назви за вподобою членів за корисний для розвитку цілого уладу.

Руханку, а також рухові гри провадив я в гімназії сім шкільних років, поки не стала обовязковим предметом і тоді обняв науку член „Сокола” Юрій Семотюк, який став учителем виключно руханки. Опісля виїхав він до Америки до свого брата. Учні ходили на руханку до салі „Сокола” і ця обставина підсилювала працю і розвиток Товариства. В цих роках запізналась молодь з руханкою і змагом та способом, як їх провадили товариства і школи в інших державах Європи. Зачались гри без мяча і з мячем, а також народні вправи. Це так звана легка атлетика: хід, біг, скок, мѣт, творилися дружини

10

і клуби без уставу. Вкінці повстав 1906 р. при академічній гімназії „Український Спортовий Кружок”. Члени носили емалієву, жовто-синю відзнаку з золотистими буквами „У.С.К.”. Це були перші змагові відзнаки на українських землях. Назва „український” тривожила шкільних урядовців, але шкільна молодь розуміла, що вона — українці, а не „руські”.

Молодь, яка вийшла з Академічної Гімназії і з „Сокола”, утворила на університеті у Львові в р. 1911. змаговий клуб „Україна”. Членами цього клубу були слухачі університету і політехніки. На відзнаку вибрали грецького юнака зі щитом і мечем, готовим до удару згори.

В році 1903 прибула в „Соколі” їзда на самотужках, тобто санчатах, що їх вправляють у рух то лівою, то правою ногою, підчас коли друга нога рівночасно стає на копаниці. Цих санчат уживають люди в Швеції. Мандрівництво розпочалось в 1904 р., совгарство і пешкетарство зачав „Сокіл” плекати в 1907 р. Горбовата околиця Львова пригожа для лещетарів. Клим Гутковський вишколював наколесників від 1908 р., учив українських танків, коломийки, козачка, аркана, а також міжнародніх танків. Пластові вправи започаткував в „Соколі” Петро Франко в 1911 р., полеві вправи провадив від 1912 р. Сень Горук. Вправи в стрілянні до влучі зачались у 1913 р. Праця розвивалася. „Сокіл-Батько” видав книжки про рухові гри, впоряд і прорух, збільшав свою роботу над вихованням громадян, щоб вони добували здоровля, витривалости, гнучкості, сили і краси, та щоб ставали завзяті, притомні, відважні, діяльні, згідливі і карні.

Руханка потрібна для всіх українців, чи вони працюють дома, чи поза домом, при плузі, чи при машині, при книжці, чи в торгівлі. Коли тіло нездо-

рове, не гнучке, не швидке, не витривале, ніякої роботи не можна зробити так, щоб вона приносила користь. Тільки здорові й сильні люди можуть добре працювати.

5.

ВСЕ ВПЕРЕД, ВСІ ВРАЗ!

Над слабим, люди милосердяться, але сильного поважають. Українці сильний нарід, але вони мусять переконати в тому самих себе і інших. Рухові вправи дають уже молоді віру в свої сили. Вона бачить, що від постійного, розумного труду росте сила м'язів та відвага ума. Гаслом „Сокола” є чотири слова: „Все вперед, всі враз!”. Перші два слова „Все вперед” взивають, щоб над собою постійно працювати, не лінуватись, не гаяти часу, не відкладати роботи на пізніше, але дбати і журитись про своє здоров'я, про свій ум і про своє майно. Правдивий сокіл рухливий, швидко думає і швидко виконує. Він дбає, щоб був сильний і здоровий, щоб був відважний і свідомий, щоб був підприємчий і ощадний. Сокіл, це новий українець, який сміло змірється своїми прикметами з англійцем, французом, німцем. Сокіл хоче працювати, боротись і приносити жертви, щоб український нарід дорівнював великим народам.

Ще два золоті слова: „Всі враз”. Цей зазив збирає українців без різниці віку, майна і знання, молодь і старших, селян і міщан, рільників і робітників та інтелігентів, хлопців і дівчат, мужчин і жіноцтво в одну велику родину. Малі зерна піску складаються на великі скали, а дрібні каплі на великі ріки. Треба трудитись. Але треба також лучити

свій труд з трудом інших.) Велика вежа Айфля в Парижі складається з коротких куснів заліза, зішрбованих разом. Найвищий хмародер у Нью Йорку „Емпір Бульдінг“ збудували люди, що злучили свою роботу разом. Вони не сварилися, не кирили один одному, вони не говорили „моя хата з краю“, „вони зроблять без мене“, але всі дали на свій час потрібну працю. Сокільство кличе: „Всі враз!“ і хоче навчити українців єдності і карності, лучності за своїм власним провідником.

Гасло „Сокола“ „Все вперед, всі враз!“ появилось вперше на оповістках, які скликували Перший Краєвий Здви́г у Львові 1911 р. Цей Здви́г був першим великим виступом Українського Сокільства в сивих одностроях із своїм прапором. Похід отвирали відділи кінноти. Був осінній, мрячний день, однак пополудні підчас вправ виглянуло сонце зпоза хмар. Три тисячі соколів ступало в поході вулицями столиці короля Данила. З одного боку прапора на малиновім полі герб Києва, сріблито-білий св. Михайло з двома мечами в руках, поруч нього виписані слова Т. Шевченка: „Борітеся, поборете“. По другім боці на блакитнім полі золотисто-жовтий лев спинається на скалу, герб Львова, коло нього напис: „Все вперед“.

Того ж року рішився „Сокіл-Батько“ на купно одинадцяти моргів поля у Львові, коло стрийського шляху, того самого поля, де відбувся Краєвий Здви́г, щоб уладити тут Український Город до рухових вправ, до прилюдних пописів, народніх виступів і вистав. Закупно продовжується, бо три морги ще несплачені. Молодь і старші мають простір, де можуть свобідно сходитись разом і переводити рухові вправи та дружинні гри. Українці сильний нарід, але мусять у тому переконати самих себе і інших. Рухові вправи дають вже в молодім

віці віру в себе. Руховики бачать, що від постійно-но правильного руху росте сила м'язів та притомність духа.

В Українськiм Городі переводили вправи українські пластуни і стрільці, відбували дружинні гри і народні вправи змаговики. Другий Краєвий Здви́г 1914 р. злучив у поході 12 тисяч людей, руховиків і руховичок. А це вісім тисяч соколів, три тисячі січовиків, тисячу стрільців, пластунів і змаговиків. Столиця князя Льва дудніла від кроку сокільської армії. Дзвеніли труби, повівали барвисті прапори, а на шпильях прапорів блестів у лучах сонця сокіл з розпростертими крилами. Між здвиговими вправами звертали найбільшу увагу вправи стрільців крісами в розстрільній лінії.

При кінці стрілецьких вправ на Здви́зі наспіла вістка, що десь там у Боснії залунали стріли і полялася кров. Пишний соняшний день кінчився прочуванням, що попливе ще більше крові. Стрільці, що виступали лише з вправами крісом для розривки видців, пішли на дійсний кривавий бій: того самого року розпочалась світова війна. Український політичний верх покликав добровольців до Українського Легіону, який прийняв назву „Українських Січових Стрільців“. До легіону зголосилася добровільно молодь, соколи, січовики, пластуни, змаговики, стрільці. Український легіон став кошем на закарпатській українській землі. Відти виходили сотні в Карпати в бій з відвічним ворогом українців, москалем. Як український січовий стрілець мав я нагоду бути в Горонді, Страбичеві, Варпаланці, Мункачеві, Хусті, Волівці, Ясіню. Гарна тут земля, добрий нарід. „Українські Січові Стрільці“ боролися на Буковині, ширили просвіту на Волині, удержували лад на Великій Україні в Херсонщині, коли скінчилась світова війна, долучились до Українського Легіону

українці-вояки з бувшого австрійського війська. Так повсталася Українська Армія, що боролась за права українців до української землі. Служив я при воєннім міністерстві як редактор військового „Вістника” в листопаді 1918 р. у Львові, опісля в Тернополі, Станиславові, Борщеві, Заліщиках, Кам'янці Подільській. Коли українці не зуміли оборонити своєї власної землі і не доказали перемогою, що вона до них належить, та мали нагоду переконатись, що всяке право рішається силою. Хто не має сили, той тратить майно і волю, стає залежний від сильнішого. Такий закон природи. Вище дерево вище від нижчого. Нижче дерево має підростати, щоб стало вищим, інакше лишиться низьким. Бачив я дві причини нашого малого росту і малої ще сили: 1) українські села були за мало свідомі, або цілком несвідомі. Попередніми роками не оснували вони в себе ні „Сокола”, ні „Просвіти”. Були неготові, не знали і не розуміли гасла „Все вперед”. 2) Свідомі українці не вміли в часі небезпеки і напруги злучити свої сили. Не виробили в собі давніше змислу до єдності. Не доцінювали гасла: „Всі враз”. Треба невпинної праці, щирої злуки, завзятої боротьби, щоб світ признав нам право до сили.

6.

**„ТІЛЬКИ ТОЙ ЗАСЛУЖИВ СВОБОДУ І ЖИТТЯ,
ЩО ЇХ ЩОДНЯ ЗДОБУВАЄ СОБІ”.**

По році 1920 старалися сокільські товариства розвинути свою діяльність. Влада розв'язала багато товариств і не дозволила оснувати нові. Поправлений відповідно до нових потреб устав, а також змі-

ни в однострою і прапор Товариства влада отягається затвердити. В 1928. р. відвідав я Львів.

Голова Микола Заячківський (1922—1933) умів своїм тактом заощадити Товариству неодну прикру хвилину. Молодь приходять до Сокола на вправи і збирає датки, щоб перепровадити закупно землі під Український Город у Львові, до кінця. Кожний свідомий українець і українка повинні закупити шматок землі, щоб бути власником Львова. Український Город стане осередком тілесного виховання, ланом, де виростуть переможні оборонці Батьківщини.

„Сокіл-Батько” видав у 1923 р. приступно написану книжку: „Історію руханки” Тараса Франка. В цім самім році відбулись Запорожські Ігрища, які оживили охоту до вправ і змагань.

Коли в 1934 р. провід у „Соколі-Батьку” взяв у свої руки інж. Михайло Хроновят, уладило Сокільство в 1934 р. III. Краєвий Здвиг у Львові, щоб надати роботі розмаху. Влада не дозволила на ніякий похід вулицями Львова. Але на Здвиг наспіли привіти від українців в Аргентині, Бразилії, Канаді, Америці і майже всіх держав Європи, де розсіпані українські засланці.

В Аргентині оснувався „Сокіл” 1931 р., в Чехословаччині в Подебрадах 1926 р., а „Союз Українського Сокільства за кордоном” в Празі 1931 р. На українській землі зацікавлення руханкою зростає. В роках 1933, 1935, 1936 відбулися у Львові змагання на приладах: дручник, кінь, поручня, перстені, проважня, линва. До змагань 1936 р. стануло 78 учасників. Прегарно випали спортові змагання 19. і 20. IX. 1936. у Львові, до яких зголосилося понад 200 осіб з 21 товариств. Виконано мет диском і ратищем, стусан кулею, скоки вдовжінь і височінь, біг на 60, 100, 200, 400, 800, 1500 і 3000 м., а до гінців

4×100 м. стало 7 чвірок, до відбиванки 17 дружин, найбільше число зголосилося з сільських гнізд.

Окружний здвиг у Станиславові 6. IX. 1936. зібрав 3.036 соколів і сокілок до вправ, з 45 гнізд округу. Вправи і почотний похід на майдані перед старшиною були дбайливо підготовані і піднесли духа.

„Сокіл-Батько” видав підручники до вправ на коні, поручні і на дручнику. Звіт з роботи і напрям діла подає в „Сокільських Вістях”, місячнику з образцями, який займається всіми ділянками руханки: 1. впорядком, 2. прорухом, 3. приладівкою, 4. змагом, 5. таборництвом, 6. полевими вправами, 7. руховими грами, 8. танцем та іншим.

Українське Сокільство старається виховати нове українське покоління, здисципліноване, підтримчиве і завзяте, відповідальне за своє майбутнє, жертвенне і ревне у виконуванні приділеної праці, бажає викоринити бездушність, самолюбство, кириню та лінь.

Українське Сокільство ступає нестримно своїм шляхом з піснею на устах:

„Соколи, соколи, ставаймо в ряди,
Українська слава взиває,
В здоровому тілі здорова душа,
Де сила, там воля витає.”

И-56831

Львів. Бібл.

Львівська державна
наукова бібліотека

250

Молодий організм

потребує як найбільше набілу.

Але тільки повновартісні

гварантованої якості

вироби

„МАСЛОСОЮЗУ“

сповнюють свої завдання.

0 r/ U, 70 r/

(1986)

PL

250

y

R

Рл 250

Іван Боберський

УКРАЇНСЬКЕ
СОКІЛЬСТВО

